

OSCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 204

van **SARAH SMEYERS**

datum: 9 februari 2023

aan **MATTHIAS DIEPENDAELE**

VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

Vlaamse Ondersteuningteams (VLOT) voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen - Evaluatie

Begin mei gingen de Vlaamse ondersteuningsteams aan de slag. Deze zogenaamde VLOT hebben als specifieke opdracht om de lokale besturen te ondersteunen in de opvang van Oekraïense vluchtelingen en bestaan uit 1 centraal team en 5 regionale teams. We zijn intussen 9 maanden verder. Tijd voor een eerste evaluatie.

1. Hoe beoordeelt de minister de werking van de VLOT? Wat ging goed, wat kan er beter? Op welke vlakken zijn/waren er bijstellingen nodig?
2. Met welke vragen worden de regionale teams geconfronteerd? Is daar een zeker patroon in te herkennen? Of zijn er opvallende (regionale) verschillen waarneembaar?
3. Was het nodig om de regionale opvangteams verder op te schalen? Zo ja, waarom precies en met hoeveel?
4. In welk opzicht versterkten de regionale opvangteams de lokale slagkracht; hoe vaak en hoe hielpen zij de collectieve huisvestingsstructuur realiseren en op welke wijze wisten zij de 'liaison'/verbinding met dienstverlening vanuit diverse sectorale beleidsvelden te realiseren?
5. Hoe vaak en op welke wijze faciliteerde het centrale team de werkzaamheden bij regioteams, lokale besturen en de diensten van de gouverneur?
6. Bij hoeveel en bij welke vragen aan de betrokken beleidsvelden vervulde het centrale team een coördinatie- en dispatchingrol?
7. Kan de steun van het centrale team aan de algemene organisatie van de regioteams positief worden geëvalueerd?

**Vlaams
Parlement**

ANTWOORD

op vraag nr. 204 van 13 februari 2023

van **SARAH SMEYERS**

1. De opvangstrategie werd onlangs geëvalueerd en hieruit blijkt dat VLOT als ondersteuner van de lokale besturen een belangrijke partner is. VLOT heeft een veelzijdig takenpakket. In functie van de instroom van nieuwe ontheemden biedt VLOT FEDASIL specifieke opvangplaatsen aan. Dit gebeurt steeds in nauw overleg met het betrokken lokaal bestuur. Daarnaast biedt VLOT lokale besturen ondersteuning bij een mogelijke herhuisvestingsproblematiek van ontheemden op hun grondgebied (bijvoorbeeld naar aanleiding van het verlaten van een opvangplaats bij een gastgezin). VLOT heeft ook een communicatie-opdracht naar betrokken lokale veldwerkers. Hiertoe is een digitaal informatiekanaal naar de lokale besturen rond de aanpak en de instrumenten van het opvangbeleid ontwikkeld (de VLOT-flits). Daarnaast wordt door de VLOT-diensten sterk ingezet op de ondersteuning van de lokale besturen wat betreft de begeleiding en toeleiding van ontheemden naar dienstverlening op het vlak van onderwijs, welzijn en werk.

De VLOT-diensten zijn in hun werking geëvolueerd. Waar in het begin het accent lag op het aanpassen en actueel houden van het aanbod in de Vlaamse huisvestingstool, wordt momenteel de werking vooral ingezet om instroom en moeilijke herhuisvesting aan te pakken. Daarnaast wordt aandacht besteed aan samenwerking met de lokale besturen om bijkomende opvangcapaciteit te realiseren en bestaande opvangplaatsen te consolideren. Verder zet VLOT ook in op data analyse, dit om het beleid te evalueren en te kunnen stofferen naar de mogelijke bijsturing ervan.

2. De regionale teams krijgen zowel praktische en operationele vragen. Zo worden vragen gesteld over de toepassing van de opvangmogelijkheden, de juridische regeling, het gebruik van de huisvestingstool, de afrekening van de subsidies... Ook sectorgerelateerde vragen over werk, onderwijs en zorg komen aan bod. De vragen zijn niet specifiek regio-gebonden.

De regionale teams worden verder geconfronteerd met specifieke vragen die veldwerkers hebben omtrent het opvangbeleid zelf. Dit gaat dan over de zekerheden omtrent de financiële ondersteuning en personeelsinzet. Maar tevens worden vragen gesteld omtrent het activeren van ontheemden en het verzekeren van de solidariteit tussen lokale besturen.

Verder wordt van de sectorcoördinatoren gevraagd om de lokale besturen te ondersteunen bij de dienstverlening die geboden wordt aan de ontheemde Oekraïners. Specifiek gaat het dan over het verstrekken van informatie over praktische zaken zoals de fiscale effecten voor gastgezinnen, het toepassen van het sociaal tarief voor energie- en watervoorziening en de practica omtrent referentie-adressen. Daarnaast wordt op diverse terreinen ondersteuning verleend bij specifieke dienstverlening (toegang tot hoger onderwijs, opzetten van jobbeurzen voor ontheemden, begeleiden naar vaccinaties, erkenningsthematiek rijbewijzen enzovoort).

3. Momenteel bestaat VLOT uit 21 personen en er is geen nood aan een verdere opschaling. De toegekende opdrachten kunnen binnen de bestaande equipe naar behoren worden vervuld.

4. De regionale teams staan dagelijks in contact met de gemeentelijke coördinatoren van het lokaal bestuur. Desgevallend worden ook contacten gelegd met de algemeen directeur of burgemeester. Het betreft hier een dynamische wisselwerking die quasi dagelijks verloopt. Het aantal contacten wordt bijgevolg niet bijgehouden.

In de opvangstrategie is de optie verankerd om de lokale besturen de verantwoordelijkheid te geven voor de effectieve realisatie van de opvangplaatsen, terwijl de Vlaamse overheid instaat voor de omkadering en de subsidiëring. In dit verband neemt VLOT initiatief om potentiële locaties aan te brengen bij de lokale besturen. Globaal kan vermeld worden dat op die manier 108 locaties een prospectie ondergingen. In samenspraak met de eigenaar en de lokale besturen werd telkens nagegaan wat de knelpunten of de opportuniteiten waren. Deze prospecties leverden 419 opvangplaatsen op. Daarnaast tracht VLOT eveneens de lokale besturen aan te zetten tot intergemeentelijke samenwerking en hiertoe werd een bruikbaar kader uitgewerkt. Verder kan nog gewezen worden op diverse initiatieven van de regionale teams in het kader van de hulp bij de toepassing van de Vlaamse huisvestingstool, de ondersteuning bij de toepassing van het subsidiekader en de uitwisseling van de good practices. Verder nemen de regionale diensten eveneens taken op in het kader van de sectorale dienstverlening.

5. De interactie tussen het centrale team en de regioteams verloopt via verschillende kanalen en is behoorlijk intensief. Er zijn de vaste overlegmomenten waarbij tweemaal per week de regioteams samenzitten met het centrale team en dit om ervaringen uit te wisselen, generieke vragen te capteren en te behandelen, alsook de prospecties te bespreken. Verder worden wekelijks de vragen van de veldwerkers behandeld, waarbij de antwoorden vervolgens worden opgenomen in de helpdesk. Tevens zijn er de wekelijkse overlegmomenten met de sectorcoördinatoren om de activiteiten met betrekking tot de verschillende dienstverleningspakketten te behandelen (hier komen dan specifieke issues over werk, welzijn en onderwijs aan bod). Ook zit VLOT wekelijks samen om de herhuisvestingsvragen, de vragen naar opvang van de kwetsbare profielen en de opvangplaatsen voor FEDASIL te bespreken. Daarnaast zijn er de vele dagelijkse bilaterale contacten onderling die nodig zijn om de opdrachten te vervullen. Het is duidelijk dat VLOT omwille van de diversiteit aan opdrachten noodzakelijkerwijs heel wat contacten intern dient te leggen.

Vanuit het centrale team worden eveneens heel wat contacten gelegd met de lokale besturen, met de gemeentelijke coördinatoren en met de diensten van de gouverneurs. Via de VLOT-flits wordt op wekelijkse basis gecommuniceerd met de lokale besturen. Via dit kanaal wordt belangrijke informatie (zoals wijzigingen van het reglementair kader of interpretatie van regelgeving) uitgewisseld. Verder is er structureel overleg met de centrumsteden. Verder heeft het centrale team een tweewekelijks overleg met de gouverneurs, dit ter aanvulling van de contacten met de diensten van de gouverneurs.

6. Het centrale team neemt een coördinerende rol op en neemt globaal de dispatching op zich. Het centrale team heeft in dit verband meer dan 50 gegroepeerde thema's behandeld. Deze beslaan diverse en uiteenlopende aangelegenheden in verschillende beleidsvelden.
7. De algemene werking van VLOT kan positief worden geëvalueerd, wat ook eerder in de evaluatie en de bevraging van de praktijkwerkers tot uiting is gekomen. In de praktijk wordt een sterke verwevenheid in de werking en een intense samenwerking tussen het centrale team en de regioteams vastgesteld. Het centrale team neemt de algemene coördinatie op zich en de organisatie van de regioteams. Ook de coördinatie en dispatchingrol naar de sectorale beleidsvelden wordt door het centrale team opgenomen.